

København den 4. februar 2020

Folketinget
Udvalget for Forretningsordenen

Re: Lobbyisme, folketingsmedlemmers økonomiske interesser

Vi kan af udtalelser til pressen forstå, at udvalget i den kommende tid skal drøfte sagen om medlem af Folketinget Lars Løkke Rasmussens nye job som juridisk rådgiver for et større advokatfirma.

Denne sag rejser, uagtet grundlovens bestemmelse om at medlemmer af Folketinget ene er bundet af deres overbevisning, en række principielle problemstillinger i forhold til dobbeltroller og Folketingets integritet.

Danmark får løbende kritik af Europarådet (GRECO) for sin manglende klarhed på disse punkter. (Retsudvalget, 2018-2019, 2. samling, Almindelig del, bilag 64)

Vi vil derfor opfordre udvalget til, i anledning af denne sag, at drøfte følgende fem konkrete forslag:

1. Gør indberetning til Folketingets hvervregister obligatorisk

Vi er opmærksomme på Folketingets juridiske vurdering i forhold til grundloven. Men vi vil pege på, at Folketinget før har indført ordninger, der ikke umiddelbart følger af grundloven, eksempelvis ordningen med borgerforslag.

Dette hviler på en forståelse og enighed mellem samtlige partier. Hvis ikke Folketinget vil gå så langt, kunne man indføre at man ikke kan vælges til udvalg eller udpeges til hverv, hvis ikke man er tilmeldt registeret.

2. Indfør et lobbyregister

En række andre lande, herunder også EU-institutionerne, har indført et lobbyregister, hvor man skal være registreret for at kunne udøve lobbyvirksomhed overfor parlamentet og parlamentets medlemmer. Det bør vi også have i Danmark.

Vi vil gerne understrege, at vi ikke ser nogen problemer i lobbyisme som sådan. Faktisk er det en del af grundlovens ordning, at lovgivning skal ske i en åben proces, så borgere og virksomheder kan debattere og fremme deres synspunkter.

Vi ser med stigende bekymring på, at lovgivningsarbejdet i stadigt stigende omfang flyttes ud af Folketingets åbne ordning og over i ministerierne, hvor lovgivning forhandles på plads i lukkethed, og drøftelserne i Folketinget får mere og mere karakter af formalitetsprocedurer.

Men det bør ske i åbenhed. Derfor et register; ligesom Folketinget bør stille krav om, at ministerierne ved fremsættelse af ny lovgivning bør oplyse, hvilke interesseorganisationer, virksomheder og enkeltpersoner de har været dialog med i tilblivelsesarbejdet.

3. Indfør regler der forhindrer dobbeltroller

I Folketinget gælder ikke de almindelige inhabilitetsregler. Det er naturligt i forhold til rollen som lovgiver. Ikke desto mindre illustrerer sagen om medlem af Folketinget Lars Løkke Rasmussen, at man kan komme i en dobbeltrolle, hvis man samtidig er ansat i et firma, der udøver rådgivning.

Derfor foreslår vi, at dersom man i hvervregisteret har indberettet sådan aktivitet, så kan man ikke samtidig sidde i udvalg, der behandler de spørgsmål. Ved fortolkningen af dobbeltrollen bør der indlægges en bred definition af hvilke opgaver man har.

4. Indfør en karenperiode for tidligere ministre og medlemmer af Folketinget

Efter hvert valg, men også imellem valgene, opstår der spørgsmål om de såkaldte 'svingdørsansættelser'. Reglerne om eftervederlag skal netop give mulighed for, at man ikke går fra den ene funktion til den anden fra dag til dag.

Vi foreslår, at der indføres en periode, hvor man ikke kan få ansættelse i en organisation eller en funktion i et firma (eksempelvis ledelse, PA-funktion eller lignende), hvis opgave er at søge politisk indflydelse.

5. Nedsæt en etisk komité

Vi er altid optaget af, at disse regler vi foreslår, ikke fører til unødigt bureaukrati. Samtidig skal der også føres en vis kontrol, og der kan opstå tvivlsspørgsmål. Vi foreslår derfor, at der af Folketingets midte nedsættes en etisk komité, der skal have indseende med disse spørgsmål. Vi foreslår, at denne komité skal være nedsat med en sådan sammensætning, at den netop ikke indgår i den normale magtpolitiske drøftelse, men er hævet over snævre partipolitiske interesser.

Vi er af den opfattelse, at denne sag er bredere end en enkelt drøftelse af et enkelt medlems dobbeltrolle, og håber at udvalget vil tage den brede drøftelse.

Vi uddyber gerne vores forslag ved et foretræde for udvalget.

Med venlig hilsen

Natascha Linn Felix
Formand

Jesper Olsen
Næstformand